

Měsíčník EU aktualit

**číslo 3,
listopad 2003**

strana 8	Pakt stability a růstu a fiskální dohled
strana 13	Strategie vstupu české koruny do Hospodářské a měnové unie (EMU)
strana 14	Podzimní ekonomické prognózy roku 2003
strana 16	„Od přistoupení k osvojení eura“ – konference pro nové členské státy

Pavel Kysilka
hlavní ekonom
+420 261 073 491
pkysilka@csas.cz

Petr Zahradník
manažer EU Office
+420 261 073 019
pzahradnik@csas.cz

Andrea Kadlečková
+420 261 074 491
akadleckova@csas.cz

pod záštitou K. J. Jeníčka
člen představenstva
a náměstek Generálního ředitele

Vážení čtenáři,

do rukou se Vám dostává třetí číslo Měsíčníku EU aktualit, vydávané EU Office České spořitelny, aby Vám v koncentrované podobě a chronologickém sledu pomáhalo monitorovat dění institucí EU v měsíci říjnu.

Již v minulých dvou číslech jsme si Vás dovolili vyzvat, abyste nás kontaktovali v případě potřeby konkretizace či upřesnění kterékoli ze zpráv, která je v měsíčníku publikována. Váš zájem o přímý kontakt roste a nás to těší. Děkujeme Vám za Vaše vesměs pozitivní reakce a snad ještě více za konstruktivní připomínky ke zlepšení úrovně Měsíčníku EU aktualit.

Dovedu si představit, že nosná ekonomická témata měsíce října, kterým věnujeme širší prostor v dalších rubrikách, mohou upoutat Vaši pozornost a vyvolat následnou diskusi nad nimi.

Považujeme za důležité, že instituce EU se opakovaně a trpělivě snaží překonat velmi významné úzké hrdlo nedávného ekonomického vývoje – nedostatečný hospodářský růst většiny zemí EU a Evropské unii jako celku. V tomto čísle naleznete bližší nástin toho, jak si Evropská rada představuje možnosti a cesty růstové akcelerace. Detailnější popis zamýšleného postupu s odkazy k dalšímu čtení je k dispozici na <http://ue.eu.int/pressData/en/ec/77679.pdf>.

Česká národní banka a naše vláda učinily delší dobu očekávaný počin a vnesly o mnoho více světla do stále sílící debaty ohledně české strategie přistoupení do EMU a osvojení eura. Již víme, že bude lepší se na euro netěšit hned v prvních letech našeho členství (jak činí – možná příliš nerealisticky a neproveditelně – například Maďaři a zřejmě i Poláci), ale datovat moment této vsutku fundamentální měnové proměny, snad i měnové reformy (avšak v dobrém slova smyslu, bez jakékoliv obsahové analogie s rokem 1953) spíše k období konce této dekády.

A konečně, při úvahách nad dlouhodobými růstovými perspektivami je dobré zaostřit na nejbližší ekonomickou budoucnost. Tu nám pomůže odhalit i aktuální série čerstvých makroekonomických odhadů na nejbližší dva roky.

Kompletnímu výčtu dění v jednotlivých dnech i výše zmíněným tématům se věnuje toto číslo Měsíčníku EU aktualit, u něhož Vám přeje příjemné chvíle nad úvahami o evropském integračním dění

Petr Zahradník

Kalendárium

Říjen představuje jeden z nejméně plodných měsíců v činnosti institucí EU a letošní říjen tuto zkušenost plně potvrdil.

1. ŘÍJEN

Rada EU

Smírčí výbor mezi Evropským parlamentem a Radou EU – Dohoda o tržním přístupu k přístavním službám

Evropská komise

Energetika a doprava:

6. program pro výzkum a technologický rozvoj (RTD) (2002–2006) – Prezentace k iniciativám a projektům CIVITAS II, CONCERTO, Railway Research and Infrastructure Charging & Electronic Fee Collection on Roads

Vnější vztahy:

Návrh Iráku a Evropské komise pro madridskou konferenci k rekonstrukci

Rozšíření EU:

Rozšíření Evropské unie – „Historická příležitost“ – brožura dostupná v anglickém, francouzském a německém jazyce

Systém vládnutí:

Evropský seminář k „Mnohostupňovému systému vládnutí a demokratické legitimnosti“

Ochrana potravin:

Codex Alimentarius – nový kodex Výboru pro cereálie a luštěniny (CCCLP) a aktualizovaná informace ke kodexu Výboru pro hygienu potravin (CCFH)

Výzkum:

Genetika – Evropa vede úsilí o odhalení tajemství mozku

Eurostat

Tiskové zprávy:

Míra nezaměstnanosti v eurozóně zůstává v srpnu roku 2003 stabilní na 8,8 %; v celé EU činí míra nezaměstnanosti 8,0 %

2. ŘÍJEN

Evropská komise

Doprava:

Intermodální doprava (nová webová stránka a obsah struktury)

Logistika (nová internetová stránka a obsah struktury)

Podpora organizátorů intermodální přepravy nákladu (konzultační zpráva)

Životní prostředí:

Směrem k tematické strategii udržitelného využívání přírodních zdrojů (komunikace)

Evropská agentura pro životní prostředí

Referenční vodní zdroje

Eurostat

Tiskové zprávy:

Ceny průmyslových výrobců se zvýšily o 0,2 % v eurozóně i EU

Inflace v eurozóně odhadována na 2,1 %

3. ŘÍJEN

Evropský parlament

Prezidentské zprávy:

Pracovní návštěva Pata Coxe na Balkáně

Evropská komise

Ekonomické a finanční záležitosti:

Klíčové indikátory pro eurozónu

Doprava:

Ochrana chodců (bezpečnost na silnici)

Energetika a doprava:

Ropný bulletin

Zaměstnanost a sociální záležitosti:

Antidiskriminační pravidla musí být zavedena před vstupem do EU

Životní prostředí:

Aktualizované organizační uspořádání pro Generální ředitelství pro životní prostředí Evropské komise

Vnější vztahy:

Tisková zpráva skupiny pro rekonstrukci Iráku a její schůzky v Madridu

EU – Střední Amerika: Uzavření nového politického dialogu a smlouvy o spolupráci

Vztahy EU s Korejskou republikou, Čínou a Venezuelou

ECHO – kancelář pro humanitární pomoc:

12 let humanitárních akcí na Balkáně (1991–2003)

Rybářství:

Komise navrhuje přijetí akce EU na ochranu evropských úhořů

Informační společnost:

Veřejné slyšení pro eEurope 2005: střednědobý přehled

Spravedlnost a záležitosti vnitřní:

První schůzka expertní skupiny k obchodování s lidmi

6. ŘÍJEN

Návrh Smlouvy zakládající Ústavu pro Evropu

Evropská komise

Doprava:

Přednostní informace k Evropské chartě o bezpečnosti na silnicích

Energetika a doprava:

Energetika a doprava v evropském souhrnu (včetně vyhlášených tendrů v oblasti energetiky a dopravy)

Podnikání:

Aktualizované organizační uspořádání pro Generální ředitelství pro podnikání Evropské komise

Obchod:

EU – země africké, karibské a tichomořské: Otevření obchodních jednání se západní a střední Afrikou

Rybářství:

„Mnoho bylo dosaženo, více musí být uděláno“ říká na Maltě komisař pro zemědělství Franz Fischler

Spravedlnost a záležitosti vnitřní:

Azylové procedury: Dohoda o principu stanovení společného seznamu bezpečných zemí původu

Evropské monitorovací centrum pro drogy a drogovou závislost

Drugnet Europe (přehled zpráv publikovaný každé dva měsíce)

Eurostat

Tiskové zprávy:

Objem maloobchodních tržeb v eurozóně nezměněn, v celé EU roste v červenci o 1,1 % meziročně

Kalendárium

K jednom z nejvýznamnějších událostí patřilo zamýšlení se představitelů států a vlád členských a přistupujících zemí EU nad dlouhodobými perspektivami hospodářského růstu. Evropská komise současně zveřejnila řadu informativních analytických dokumentů, jež jsou rovněž zmíněny v následujícím přehledu.

7. ŘÍJEN

Rada EU

Rada ECOFIN, Lucemburk, popis zasedání

Evropská komise

SAPARD – speciální předvstupní program pro zemědělství a venkovský rozvoj:

Výroční zpráva pro rok 2002

Podnikání:

Euroabstracts, R & D napříč Evropou (srpen 2003) – číslo věnováno primárně technologiím v oblasti životního prostředí

Podnikání:

Ocelářský průmysl v přistupujících zemích a nových členských státech

Rozšíření EU:

Týdenní přehled zpráv týkajících se rozšíření

Vnější vztahy:

Summit EU – Ukrajina, Jalta

Evropská centrální banka

Trhy dluhopisů a dlouhodobé úrokové sazby v přistupujících zemích do EU (druhé vydání zprávy)

8. ŘÍJEN

Rada EU

Zasedání Rady EU o ekonomických a finančních záležitostech – ECOFIN, Lucemburk

Evropská komise

Zemědělství:

Přehled zpráv – sucho a lesní požáry – Cancún

Vzdělání a kultura:

Eurydice – informační síť ke vzdělání v Evropě

Doprava:

Námořní doprava (nová webová stránka a struktura)

Nové legislativní návrhy k reformě managementu letecké dopravy

Letecká doprava – aktualizované klíčové údaje

Rozšíření EU:

Přehled aktualit „Dialog and Information“

Vnější vztahy:

Světový den proti trestu smrti – EU znovu potvrzuje svoji pozici proti trestu smrti

Společná zahraniční a bezpečnostní politika – často kladené otázky k výzkumu evropské bezpečnosti

Výzkum:

Evropští vůdci v průmyslu a tvůrci politiky EU se scházejí k vytvoření plánu výzkumu bezpečnosti

9. ŘÍJEN

Bulletin Evropské unie (předběžná verze)

Evropská komise

Rozpočet:

Rozpočtová tvorba

Ekonomické a finanční záležitosti:

European Economy – Economic Papers 192/2003: Dopad zavedení programu jednotného vnitřního trhu na výrobní efektivnost a zviditelnění zpracovatelského průmyslu Evropské unie

European Economy – Enlargement Papers 18/2003: Finanční sektor v Bulharsku

Energetika:

Jaderné záležitosti (nová internetová stránka a obsahová struktura)

Životní prostředí:

Kontaktní místa pro městskou politiku životního prostředí v každé zemi a seznam expertních center pro každou zemi

Vnější vztahy:

Vztahy EU se Srí Lankou, Irákem, Pákistánem a Ukrajinou

Publikace:

Akce Evropské unie směřující k prevenci před minami ve světě

Evropský ombudsman

Kalendář nadcházejících událostí (aktualizovaný)

Bibliografie (aktualizovaná)

Výbor regionů

Tiskové zprávy:

Evropská centrální banka

Nová nařízení k peněžní a bankovní statistice a aplikace minimálních rezerv

Evropská agentura pro životní prostředí

Eurowaternet Quantity:

Technické instrukce pro implementaci (technická zpráva č. 99)

Eurostat

Tiskové zprávy:

HDP eurozóny klesá o 0,1 %, v celé EU stabilní (informace o dlouhodobém růstu v rubrice „Události“)

10. ŘÍJEN

Evropská komise

Podnikání:

Podnikání v Evropě číslo 13 – speciální vydání k rozšíření EU

Rybářství:

Komise navrhuje přijetí akce pro udržitelné rybářství ve Středomoří

Evropská agentura pro životní prostředí

Nová databáze životního prostředí

Kalendárium

13. ŘÍJEN

Evropská komise

Zaměstnanost a sociální záležitosti:

Komise říká, že kvalifikovaná a adaptabilní pracovní síla představuje klíč k budoucímu růstu zaměstnanosti a produktivity

Energetika a doprava:

Energetika a doprava v evropském souhrnu (přehled zpráv)

Doprava:

Program Marco Polo – výzva pro návrhy
Rychlý indikátor bezpečnosti na silnicích (aktualizace)

Rozšíření EU:

Kalendář událostí spojených s rozšířením (aktualizace)

Vnější vztahy:

Maledivy: Strategická zpráva o zemi: (2003 – 2006)

Rybářství:

Příprava říjnového zasedání Rady EU pro zemědělství a rybnářství

Veřejné zdraví:

Evropská síť pro podporu zdraví na pracovišti (ENWHP) – přehled zpráv

Spravedlnost a záležitosti vnitra:

Evropský den občanské spravedlnosti – 25. říjen 2003

Výbor regionů

Tiskové zprávy:

Evropská investiční banka

Čtvrtletní přehled zpráv – číslo 3

Evropská centrální banka

Podepsání protokolu o tréninkovém programu k centrálnímu bankovníctví s Ruskem

14. ŘÍJEN

Evropská komise

Rozšíření:

Týdenní přehled zpráv týkajících se rozšíření

Vnější vztahy:

EU – Andské společenství: Druhé kolo jednání o novém politickém dialogu a dohodě o spolupráci

15. ŘÍJEN

Evropská komise

Podnikání:

Výsledky konzultací – integrace aspektů životního prostředí do standardizace

Vnější vztahy:

Záznam a obsah jednání Všeobecné rady v Bruselu dne 29. září 2003

ECHO – kancelář pro humanitární pomoc:

Humanitární pomoc pro oběti krize v palestinských teritoriích

Rybářství:

Výsledek zasedání Rady EU pro zemědělství a rybnářství z října 2003

16. ŘÍJEN

Rada EU

Smírčí výbor mezi Evropským parlamentem a Radou EU:

Dohoda o kompenzaci a pomoci cestujícím v případě odmítnutí nástupu do letadla, zrušených letů a zpožděných letů

Evropská komise

Ekonomické a finanční záležitosti:

Vytváření podoby podpory pro soukromý sektor ve Středomoří – COM(2003)587

Energetika a doprava:

Publikace a video (nová sekce)

Doprava:

Směrnice o transportovatelném tlakovém zařízení (TPED)

Obchod:

Komisař Pascal Lamy v Rusku diskutoval přijetí do Světové obchodní organizace (WTO)

Jednání Světové obchodní organizace (WTO): EU zavádí směrnici o hormonech v souvislosti s produkcí hovězího masa a žádá USA a Kanadu, aby ustoupily od obchodních sankcí

Eurostat

Tiskové zprávy:

Meziroční inflace v eurozóně zůstává stabilní na 2,1 %

17. ŘÍJEN

Evropská komise

Energetika:

Zpráva k zákaznickým informacím o elektřině

Informační společnost:

Konzultace skupiny pro politiku rozhlasových vln

Vnitřní trh:

Aktuální přehled zpráv SOLVIT

Spravedlnost a záležitosti vnitra:

Evropská komise poskytuje veřejnosti konzultace k projednávaným politickým dokumentům

20. ŘÍJEN

Návrh stávající podoby Ústavy EU

Rada EU

Závěry předsednictví – Evropská rada, Brusel, 16. až 17. 10. 2003

Zasedání Rady EU k zaměstnanosti, sociální politice, zdraví a záležitostem spotřebitelů, Lucemburk

Evropská komise

Energetika a doprava:

Galileo – oficiální oznámení koncese k rozvinutí a operačním fázím programu

Energetika a doprava:

Energetika a doprava v evropském souhrnu (přehled zpráv)

Rozšíření EU:

Události týkající se procesu rozšíření EU – aktualizovaný kalendář

Eurostat

Tiskové zprávy:

Přebytek zahraničního obchodu v eurozóně v srpnu 2003 ve výši 6,5 mld. eur

Průmyslová výroba poklesla o 0,4 % jak v eurozóně, tak v celé EU

Kalendárium

21. ŘÍJEN

Rada EU

Zasedání Rady EU k zaměstnanosti, sociální politice, zdraví a záležitostem spotřebitelů, Lucemburk, 20. 10. 2003 – závěry

4. ministerská schůzka EU – Ekonomické společenství zemí západní Afriky (ECOWAS), Accra, 15. 10. 2003 – závěry

Evropská komise

Ekonomické a finanční záležitosti:

Cenová a nákladová konkurenceschopnost: Zpráva ke 3. čtvrtletí roku 2003

European Economy – Economic Papers 193/2003: „Zůstat, nebo odejít z trhu práce?“ – komparativní studie k pobídkám na trhu práce

Zprávy k vývoji trhu dluhopisů – září 2003

Rozšíření EU:

Týdeník zpráv týkajících se rozšíření EU

Zaměstnanost a sociální záležitosti:

Evropská komise vítá dohodu Rady EU o opatřeních k ochraně zaměstnanců vystavených elektromagnetickým polím a vlnám

Vnější vztahy:

2. akční plán severní dimenze schválený Radou EU

Vnější vztahy:

Vztahy EU s Andským společenstvím, Ukrajinou, Paraguayí, Jordánskem

Pokračovala jednání se Švýcarskem k přistoupení 10 nových členů EU v souvislosti s dohodou mezi EU a Švýcarskem ohledně volného pohybu osob

Výzkum:

HIV/AIDS: pokračování evropského výzkumu ohledně možností šíření viru HIV

Eurostat

Tiskové zprávy:

Platby veřejných korporací vládě v kontextu transferu nefondových penzijních závazků vládě

22. ŘÍJEN

Evropská komise

Ekonomické a finanční záležitosti:

Aktualizovaná organizační a programová struktura Generálního ředitelství pro ekonomické a finanční záležitosti Evropské komise

Pakt stability a růstu a fiskální dohled – procedura v případě nadměrného deficitu – Evropská komise žádá Francii, aby přijala nová opatření k redukci rozpočtového deficitu v roce 2004 (více informací o paktu stability a růstu v rubrice „Události“)

Doprava:

Bezpečnost námořní dopravy – „Bezpečnější moře – boj pokračuje“ – aktualizace událostí spojených s nehodou tankeru Prestige – memorandum

Rozšíření EU:

Podpora EU pro romská společenství a komunity ve střední a východní Evropě

Vnější vztahy:

Evropská komise pokračuje ve svém úsilí proti nášlapným minám

ECHO – kancelář pro humanitární pomoc:

„Slyšte naše hlasy“ – společný počin kanceláře ECHO a OSN

ECHO v palestinských teritoriích a na Středním východě

ECHO v Ugandě a Tádžikistánu

Rybářství:

Nové vědecké poznatky potvrzují obavy Evropské komise ohledně stavu klíčových zásob ryb

Reforma rybářství – Komise navrhuje Regionálním poradním radám, aby daly větší slovo držitelům rybářských povolení

Evropská agentura pro životní prostředí

Nová internetová stránka projektu TACIS

23. ŘÍJEN

Evropská komise

Ekonomické a finanční záležitosti:

Skupina ekonomického a finančního výboru k pokladničním poukázkám a dluhopisům vlád členských zemí EU

Zaměstnanost a sociální záležitosti:

Evropský sociální fond – v současnosti a v budoucnosti

Energetika a doprava:

Aktualizace organizačního uspořádání Generálního ředitelství pro energetiku a dopravu Evropské komise

Doprava:

Navrhovaná revize legislativy týkající se řídicích průkazů (memorandum)

CARE – komunitární databáze dopravních nehod (nová statistická data)

Rozšíření EU:

Měsíční výzkumný bulletin k procesu rozšíření

Výbor regionů

Tiskové zprávy:

24. ŘÍJEN

Rada EU

Ministerská schůzka mezivládní konference (předmět schůzky), Brusel, 27. 10. 2003

Evropská komise

Vzdělání a kultura:

Komenského týden 2003: 8.–14. 11. 2003

Spravedlnost a záležitosti vnitra:

Evropský den občanské spravedlnosti

Evropský hospodářský a sociální výbor

12. schůze společného konzultačního výboru EU – Maďarsko, Budapešť, 4.–5. 9. 2003 (závěry)

Evropská centrální banka

Platební bilance eurozóny (vývoj a aktuální revize do srpna 2003)

Evropská agentura pro životní prostředí

Znečištění ozonu v létě 2003 dosáhlo své maximální hodnoty; hladiny by se mohly opakovat i v několika dalších letech

Eurostat

Tiskové zprávy:

Běžný účet v celé EU dosáhl přebytku 13,9 mld. eur

Kalendárium

A v závěru měsíce jsme se dozvěděli něco o tom, jaké jsou perspektivy ekonomického vývoje EU na nejbližší období.

27. ŘÍJEN

Evropská komise

Silniční doprava:

Podpora opatření pro zranitelné účastníky silničního provozu (aktualizace publikační sekce)

Jednotný vnitřní trh:

Evropská komise zakládá skupiny specialistů k převzetí prací na přípravě akčního plánu finančních služeb a k jeho výhledu do budoucna

Rozšíření EU:

Aktualizovaný kalendář událostí spojených s procesem rozšíření

Vnější vztahy:

EU, OSN, OBSE a Rada Evropy posilují partnerství při tréninku civilních expertů pro mezinárodní mise krizového managementu

28. ŘÍJEN

Rada EU

Zasedání Rady EU k životnímu prostředí, Lucemburk, 27. 10. 2003 (závěry)

Evropská komise

Rozvoj:

Poslední změny ve spolupráci mezi EU a zeměmi ACP (africkými, karibskými a pacifickými)

Rozvoj:

Afghánistán – balík pomoci EU

Rozšíření EU:

Týdeník aktualit k rozšíření EU

Vnější vztahy:

Prohlášení Evropské komise k teroristickému útoku v Bagdádu

Rybářství:

EU a Kapverdy rozšiřují protokol o rybářství

Výzkum:

Evropští a ruští vědci vesmírných letů se scházejí v Moskvě

29. ŘÍJEN

Evropská komise

Ekonomické a finanční záležitosti:

Podzimní ekonomické předpovědi – předpovědi na období let 2003–2005 pro eurozónu, celou EU a pro vstupující a kandidátské země

Aktuální přehled o vývoji vládních a veřejných financí a transakcí

European Economy – podzimní statistická příloha

AMECO – výroční makroekonomická databáze

Životní prostředí:

Tři legislativní návrhy k přizpůsobení komunitární legislativy s požadavky Arhuské konvence

Vnější vztahy:

Pokrok ve vztazích EU – Čína na summitu v Pekingu

Rybářství:

Ančovičky a chytání ryb na udici – Evropská komise navrhuje změny k možnostem rybaření

Jednotný vnitřní trh:

Evropská komise publikovala sdělení objasňující princip „vzájemného uznávání“

Klíčové kroky směrem k připojení se EU k madridskému protokolu o mezinárodních ochranných známkách

30. ŘÍJEN

Evropská komise

Obchod:

Budoucnost textilního a oděvního sektoru v rozšířené Evropské unii (informace a analýza)

Spravedlnost a záležitosti vnitra:

Program DAPHNE k ochraně dětí, mladých lidí a žen připraven pro druhou fázi

Výzkum:

Astronaut ESA Pedro Duque končí úspěšnou misi

Evropské monitorovací centrum pro drogy a drogovou závislost

Požívání drog mezi náchylnými mladými lidmi

31. ŘÍJEN

Rada EU

6. Summit Čína – EU – Peking: 30. 10. 2003 (závěry)

Evropská komise

Ekonomické a finanční záležitosti:

Podnikatelské a spotřebitelské přehledy

Indikátor podnikatelského klimatu v eurozóně

Fiskální pravidla, setrvačnost a prozíravá fiskální politika (ekonomická analýza a esej), European Economy – Economic Papers 194/2003

Životní prostředí:

Nové studie o trestním právu ve vztahu k životnímu prostředí v EU a kandidátských zemích

Návrh legislativy k chemikáliím (REACH)

Jednotný vnitřní trh:

Tržní deformace – insider dealing a tržní manipulace

Sport:

Evropský rok vzdělání prostřednictvím sportu – otevřena nová internetová stránka

Eurostat

Tiskové zprávy:

Odhad inflace v eurozóně na 2,1 %

Ceny průmyslových výrobců stabilní v eurozóně i v celé Evropské unii

Očekávané aktivity

5. listopadu 2003

– Evropská komise zveřejňuje konečnou monitorovací zprávu ke stavu implementace legislativy EU v 10 přistupujících státech do Evropské unie

5.–6. listopadu 2003

– plenární zasedání Evropského parlamentu

10.–11. listopadu 2003

– Výbor k zaměstnanosti a sociálním záležitostem Evropského parlamentu se zabývá politikou vůči postiženým lidem

10.–11. listopadu 2003

– Rada EU pokračuje v diskusi o konkurenceschopnosti EU

17.–20. listopadu 2003

– plenární zasedání Evropského parlamentu

20. listopadu 2003

– Rada EU diskutuje o dopravě, telekomunikacích a energetice

24.–25. listopadu 2003

– Rada EU debatuje o ekonomických a finančních záležitostech

EKONOMIKA

Strategie vstupu české koruny do Hospodářské a měnové unie (EMU)

Na počátku října byl v České republice zveřejněn dokument, jehož analogii přijalo například Maďarsko již před téměř dvěma lety – náznak společné strategie vlády a centrální banky na cestě do Hospodářské a měnové unie (EMU) a k osvojení společné evropské měny euro.

Pozitivním efektem zveřejnění dokumentů tohoto typu je zejména poskytnutí uvažovaného časového scénáře coby vodítka cesty do EMU. Materiál konstatuje, že s ohledem na datum vstupu do EU a následnou potřebu plnit maastrichtská kritéria makroekonomické konvergence – včetně minimálně dvouletého členství ve stabilizačním kurzovém mechanismu ERM II – je teoreticky prvním nejbližším rokem přistoupení k eurozóně rok 2007.

Současně vyhodnocuje možnosti plnění všech zbývajících maastrichtských kritérií a konstatuje, že šance splnit kritérium rozpočtového deficitu přibližně v roce 2006 není scénářem pravděpodobným. Z toho důvodu materiál stanovuje jakýsi očekávaný referenční termín na období let 2009–2010.

Tento scénář, jakkoli legitimní a racionální, se nicméně odlišuje od přístupu, který volí Maďarsko a snad i Polsko, jež se snaží vstup do EMU a osvojení eura maximálně urychlit, a to i přes fakt, že míra plnění sady maastrichtských kritérií bude s největší pravděpodobností v obou těchto případech horší, než je tomu v případě českém.

Evropská rada a stimuly dlouhodobého hospodářského růstu

Podzimní ekonomické prognózy 2003, které zmiňujeme na jiném místě našeho měsíčníku, napovídají, že hospodářský růst v EU není – a v nejbližších letech ani nebude – strmý. Evropská rada a další instituce EU se nyní všemožně snaží růstovou výkonnost ekonomik EU stimulovat.

Na svém zasedání v polovině října Evropská rada potvrdila, že spatřuje cestu k dlouhodobému oživení ekonomiky EU v naplnění scénáře Lisabonské strategie prostřednictvím dynamické implementace dopravních, energetických a telekomunikačních sítí a rostoucími investicemi do lidského kapitálu. Říjnový summit Evropské rady rovněž schválil principy růstové iniciativy, jež by měly být v souladu se stabilizačním Paktem stability a růstu.

Základem růstové iniciativy má být urychlení investic zaměřených na klíčové projekty – transevropský dopravní systém, využití efektů plynoucích z uvolnění trhů energií a plynem, z rozvoje telekomunikačních sítí. Klíčovými slovy růstové podpory, která se vyplatí zapamatovat si pro budoucí uchazeče o podporu z některého z finančních nástrojů regionální politiky EU, se stávají: lidský kapitál, inovace, výzkum a vývoj, dovednosti. Naplnění tohoto cíle by měla napomoci nejen částka čítající několik desítek miliard eur, ale i nově vznikající podoba součinnosti a infrastruktury mezi Evropskou komisí, Evropskou investiční bankou a privátními subjekty.

Analýza, komentáře

Evropská komise vždy dvakrát ročně – v dubnu a v říjnu – zveřejňuje svoji prognózu hospodářského vývoje zemí EU, přičemž podrobuje poměrně detailní analýze i ekonomické vyhlídky ostatních ekonomických center současného světa. S interpretací té nejčerstvější prognózy evropské exekutivy přicházíme v následující analýze.

Podzimní ekonomické prognózy 2003

Evropská komise v závěru října zveřejnila svůj pravidelný – dvakrát ročně vycházející – dokument odhadů ekonomického vývoje celé EU, eurozóny a podruhé pak i ekonomické výkonnosti vstupujících a kandidátských zemí.

Co se týče výhledu stávajících členů EU, nenabízejí říjnové

odhady v porovnání s těmi dubnovými žádné radikální změny k lepšímu – možná krátkodobě spíše naopak.

To skupina vstupujících a kandidátských zemí – měřeno kritériem dynamiky ekonomického výkonu – je na tom podstatně lépe.

1. EU a eurozóna

Slabá hospodářská výkonnost, pozorovaná v eurozóně a celé ekonomice zemí EU na konci roku 2002, pokračovala ve stejném duchu i během prvního letošního pololetí. V důsledku toho je pravděpodobné, že i třetí po sobě jdoucí rok přinese hodnocení tempa hospodářského růstu značné zklamání. Průměrný hospodářský růst zemí eurozóny lze tudíž v roce 2003 odhadnout na pouhých 0,4 % (v celé EU pak 0,8 %). Nicméně v kombinaci s poměrně vstřícnými podmínkami makroekonomické politiky, pokračující deflací, podpůrnými finančními podmínkami, pokrokem (byť omezeným) ve strukturálních reformách a redukcí geopolitické nejistoty se důvěra ekonomických subjektů pozvolna obrací k lepšímu a mezinárodní investorské klima vykazuje pozvolné známky zlepšení.

V tomto kontextu lze očekávat moment zvratu směrem k přesvědčivějšímu oživení v průběhu druhého pololetí roku 2003 a jeho pokračování během roku 2004. Odraz od stávajícího dna je v projekcích Evropské komise kvantifikován 1,8 % růstem HDP pro eurozónu a 2,0 % růstem pro celou EU v příštím roce s tím, že by se měl dále přibližovat hodnotě okolo 2,5 % v roce následujícím. To by mělo být podpořeno **oživením spotřebitelských výdajů**, rostoucí **vnější poptávkou** a **pozvolným oživením investic**.

Bez ohledu na toto předpokládané oživení, prodlužující se období vázavého růstu si vybírá svoji daň v podobě vývoje na trhu práce, když růst zaměstnanosti je předpokládán rovněž slabý, podle předpokladů Evropské komise pouze 0,3 % v roce 2004 a mírně silnější (+0,8 %) v roce 2005.

Hlavní body podzimní prognózy 2003 – EU a eurozóna

reálné meziroční procentní změny, pokud není stanoveno jinak	podzim 2003						rozdíl oproti jaru 2003	
	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2003	2004
růst HDP	3,5	1,6	0,9	0,4	1,8	2,3	-0,6	-0,5
investice	8,1	-0,8	-4,6	-1,9	3,1	4,5	-2,6	-1,8
zaměstnanost	2,2	1,4	0,5	-0,2	0,3	0,8	-0,1	-0,3
míra nezaměstnanosti	8,5	8,0	8,4	8,9	9,1	8,9	0,1	0,3
inflace	2,1	2,4	2,3	2,1	2,0	1,7	0,0	0,3
saldo státního rozpočtu (% HDP)	0,2	-1,6	-2,2	-2,8	-2,7	-2,7	-0,3	-0,3
státní dluh (% HDP)	70,2	69,2	69,0	70,4	70,7	70,7	0,5	1,1
běžný účet (%)	-0,2	0,5	1,3	1,0	1,2	1,3	0,0	0,2
růst HDP EU-15	3,6	1,7	1,1	0,8	2,0	2,4	-0,5	-0,4

Zdroj: Evropská komise

Poznámka: Rozdíl oproti jaru – znaménko plus znamená vyšší kladný či nižší záporný údaj v porovnání s jarem 2003, znaménko minus znamená nižší kladný nebo vyšší záporný údaj v porovnání s jarem 2003.

Inflační výhled na následující dva roky zůstává příznivý. Pokles jednotkových nákladů práce v důsledku výrazného nárůstu produktivity práce a poměrně umírněného mzdového vývoje by měl až ve střednědobém výhledu znamenat i mírný pokles jádrové inflace.

Znepokojující je vývoj veřejných financí v eurozóně. Poté, co byl v roce 2000 dosažen vrchol rozpočtové disciplíny, v letech následujících došlo k jejímu

2. Přistupující země

Ve zcela jiném růstovém světle se však na prahu vstupu do EU ukazuje skupina přistupujících zemí.

Růstová výkonnost je i s ohledem na výraznou produkční mezeru vůči průměru EU mnohem viditelnější než ve stávající EU. A moment vstupu do EU pro tuto skupinu představuje dodatečný růstový faktor, jež by se měl především projevit v další silné investiční vlně.

Na straně druhé budou tyto země zřejmě i nadále sužovat strukturální problémy, které neumožní dostatečné snížení míry nezaměstnanosti.

Přistupující země se v uplynulých třech letech vesměs pohybují na pronikavé deflacioní vlně; vstup do EU by neměl znamenat razantní zvrát tohoto trendu, snad jen

výraznému uvolnění. Pro letošní rok je dokonce předpokládáno, že průměrná hodnota kritéria rozpočtového deficitu se v eurozóně přiblíží na dohled mezní hraniční úrovni Paktu stability a růstu – 3% HDP. Ani v dalších letech se pak zřejmě nedočkáme pronikavého zlepšení. To se projeví i v nárůstu dluhového poměru, který se v eurozóně stále pohybuje 10 procentních bodů nad maximální povolenou úrovní – a to téměř pět let po spuštění 3. závěrečné fáze EMU.

pozastavení či stabilizaci – rozhodně ne naplnění negativních scénářů možného inflačního vzednutí.

Rozpočtová disciplína je v přistupujících zemích obecně horší než ve stávající EU, úroveň dluhu je však nesrovnatelně lepší, bez známek nějakého pronikavého zhoršení.

Nerovnováha na běžném účtu platební bilance tak bude představovat zřejmě charakteristický rys prvních let našeho členství v EU reflektující stávající strukturu ekonomiky s potřebou silných dovozů a vysokou mírou přímých zahraničních investic v přistupujících ekonomikách a současně se stále nedostatečným exportním potenciálem jak v oblasti zboží, tak i služeb.

Hlavní body podzimní prognózy 2003 – Přistupující země

reálné meziroční procentní změny, pokud není stanoveno jinak	podzim 2003						rozdíl oproti jaru 2003	
	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2003	2004
růst HDP	4,1	2,4	2,3	3,1	3,8	4,2	0,0	-0,2
investice	4,2	-1,7	-0,6	2,4	6,6	7,8
zaměstnanost	-1,5	-0,2	-0,6	0,0	0,6	1,1
míra nezaměstnanosti	13,6	14,5	14,8	15,1	15,2	14,8
inflace	8,5	5,1	2,5	2,4	3,5	3,1
saldo státního rozpočtu (% HDP)	-3,5	-3,7	-5,2	-5,0	-5,0	-4,1
státní dluh (% HDP)	35,9	36,7	39,8	42,4	44,6	45,9
běžný účet (%)	-4,6	-4,9	-4,8
růst HDP EU-15	3,6	1,7	1,1	0,8	2,0	2,4	-0,5	-0,4

Zdroj: Evropská komise

Poznámka: Rozdíl oproti jaru – znaménko plus znamená vyšší kladný či nižší záporný údaj v porovnání s jarem 2003, znaménko minus znamená nižší kladný nebo vyšší záporný údaj v porovnání s jarem 2003.

Informační servis

Nabídka konferencí, seminářů a kurzů poskytující cenné informace o segmentech procesu evropské integrace je v průběhu měsíce listopadu velmi bohatá, jak do počtu akcí, tak jejich významu a kvality. Vedle obsahově zcela zásadní série seminářů, organizované institutem EIPA věnované záležitostem procesu evropské integrace se zdá z našeho pohledu také velmi významná varšavská akce, jež je primárně cílena na posluchače z přístupujících zemí k dalšímu postupu ve věci osvojení společné evropské měny euro. Za vyzvednutí jistě stojí i aténská akce věnovaná budoucnosti kapitálových trhů v EU či v samém závěru měsíce velmi prestižní fórum k otázkám cestovního ruchu a turismu v Benátkách.

Bližší informace ohledně programu těchto akcí má k dispozici EU kancelář České spořitelny.

datum	místo konání	název a charakteristika akce
4. 11. 2003	Brusel, Belgie	2. výroční přednáška STOA (Ocenění vědeckých a technologických možností) http://www.europarl.eu.int/stoa/annuallecture/default_en.htm
5.–7. 11. 2003	Praha, Česká republika	Konference PERF (Panevropské regulatorní fórum v oblasti léčiv) – „Vstup do EU – Přínosy a výzvy pro zdravotní péči, profesionály, pacienty a veřejnost“ http://perf.eudra.org/perf3/PDFs/confmnce/Flyer-Users.pdf
6.–7. 11. 2003	Řím, Itálie	Global Fórum 2003: Vytváření budoucnosti, Spojení společenství a podnikání v ekonomice založené na znalostech http://www.items-int.com/Global_Forum/global_forum.htm
7.–8. 11. 2003	Krakov, Polsko	Přátelé planety Evropa: „Rozšíření a zemědělství – aby společná zemědělská politika fungovala pro lidi a životní prostředí“
10.–12. 11. 2003	Kirchberg, Lucembursko	PATINNOVA 2003, výroční konference EPIDOS – konference o patentech a inovacích http://www.european-patent-office.org/epidos/conf/eac2003
17.–21. 11. 2003	Maastricht, Nizozemsko	EIPA, Seminární kurz o evropských institucích – „Hlavní vývojové trendy evropské integrace a komunitární politiky“
19.–21. 11. 2003	Aalborg, Dánsko	Konference EISCO 2003 – „Integrované veřejné služby v prostředí informačních sítí na regionální a místní úrovni“ http://www.eisco2003.org/
20.–21. 11. 2003	Atény, Řecko	Třetí pracovní schůzka výzkumné skupiny Evropské centrální banky a Centra pro finanční studia – „Kapitálové trhy a finanční integrace v Evropě“ http://www.ecb.int/home/conf/cfs/workshop3.htm
20.–21. 11. 2003	Brusel, Belgie	„Odvětvové změny v Evropě: nynější situace, výhled a odpovědnosti“ http://www.eurofound.eu.int/newsroom/eesc_conf.htm
21. 11. 2003	Varšava, Polsko	„Od přistoupení k osvojení eura“ – konference pro nové členské státy http://europa.eu.int/comm/economy_finance/events/2003/events_warsaw_1103_en.htm
21. 11. 2003	Praha, Česká republika	Evropský úřad pro životní prostředí (EEB) – seminář o ekologicky škodlivých dotacích http://www.eeb.org/activities/env_fiscal_reform/draft-agenda-25-09-03.pdf
24.–25. 11. 2003	Brusel, Belgie	„Výkonnost průmyslu EU z pohledu životního prostředí“ http://europa.eu.int/comm/environment/crime/index.htm#events
24.–26. 11. 2003	Maastricht, Nizozemsko	EIPA, seminář: „Vzájemné uznávání diplomů – cesta k efektivnějšímu fungování“
24.–28. 11. 2003	Maastricht, Nizozemsko	EIPA, seminární kurz: „Evropské vyjednávání“ http://www.eipa.nl/home/eipa.htm?http://www.eipa.nl/activities/03/10901_10Mar/en/invitation.htm&2
27.–28. 11. 2003	Brusel, Belgie	„Environmentální zločin v Evropě“ http://europa.eu.int/comm/environment/crime/index.htm#events
27.–28. 11. 2003	Maastricht, Nizozemsko	EIPA, seminář: „Pochopení rozhodovacího procesu v Evropské unii: principy, procedury a praxe“ http://www.eipa.nl/activities/03/12201_27Feb/en/invitation.htm
28.–29. 11. 2003	Benátky, Itálie	Evropské fórum cestovního ruchu http://europa.eu.int/comm/enterprise/services/tourism/policy-areas/etf.htm

